

**Suomen
Kotiseutuliitto**

Finlands Hembygdsförbund

TOIMINTASUUNNITELMA 2020

Sisällys

1. JOHDANTO	4
2. STRATEGIATYÖ JA SUURET HANKKEET VUONNA 2020	5
2.1 STRATEGIA VUOTEEN 2030	5
2.2 KOTISEUTUPÄIVIEN KEHITTÄMINEN	5
2.3 MESTARIT JA KISÄLLIT -SUURHANKKEEN PÄÄTÖSVUOSI	5
2.4 JÄSENPALVELUIDEN JA JÄSENViestinnän KEHITTÄMINEN	5
2.5 TALOUS- JA KOKOUSHALLINNON KEHITTÄMINEN	5
3. JÄSENIStÖ	6
3.1 KUNNIAJÄSENET	6
3.2 YHTEISÖJÄSENET	6
3.3 KANNATTAJAJÄSENET ELI KOTISEUTUKLUBI	6
4. HALLINTO	6
4.1 VUOSIKOKOUS	7
4.2 VALTUUSTON JÄSENTEN VAALI JA VALMISTELUVALIOKUNTA	7
4.3 VALTUUSTO	7
4.4 HALLITUKSEN VAALIVALIOKUNTA	7
4.5 HALLITUS	7
4.6 JAOSTOT, TYÖRYHMÄT JA NEUVOTTELUKUNNAT	7
<i>Päälinjajaosto</i>	7
<i>Edunvalvontajaosto</i>	8
<i>Kaupunkityön jaosto</i>	8
<i>Kotiseutupäivien kehittämistyöryhmä</i>	8
<i>Strategiatyöryhmä</i>	8
<i>Paikallismuseo- ja arkistotyöryhmä</i>	8
<i>Sijoitustyöryhmä</i>	8
<i>Seurantaloasiain neuvottelukunta ja sen alainen työvaliokunta</i>	8
4.7 KOTISEUDULLE-KERÄYS	8
5. JÄRJESTÖ- JA JÄSENTOIMINTA	9
5.1 LAUSUNNOT JA EDUNVALVONTA	9
5.2 KOULUTUSTOIMINTA	9
<i>Koulutus paikallismuseotoimijoille</i>	9
<i>Koulutus kotiseutuarkistotoimijoille</i>	9
5.3 JÄSENEDET JA -PALVELUT	9
<i>Jäsenedet</i>	10
<i>Jäsenpalvelut</i>	10
5.4 VALTAKUNNALLISET KOTISEUTUPÄIVÄT	10
5.5 MAAKUNNALLINEN KOTISEUTUTOIMINTA	10

<i>Maakunnallisten kokousten kehittäminen</i>	11
5.6 PAIKALLISTOIMINTA	11
5.7 TUNNUSTUKSENOSOITUKSET	11
5.8 PALKITSEMISET	12
<i>Vuoden kotiseutuyhdistys</i>	12
<i>Vuoden kaupunginosa</i>	12
<i>Vuoden kotiseututeos</i>	12
<i>Hyvän korjauksen palkinto</i>	12
5.9 SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ JA JÄSENYYDET ERI YHTEISÖISSÄ	12
5.10 KANSAINVÄLISET YHTEYDET	13
6. SEURANTALOTOIMINTA	14
6.1 SEURANTALOTOIMINNAN VUOSI 2020	14
6.2 SEURANTALOAINEISTON DIGITOINTIHANKE	14
7. HANKKEET JA PROJEKTIT	15
7.1 EUROOPAN KULTTUURIYMPÄRISTÖPÄIVÄT	15
7.2 TURUN KANSAINVÄLISET KIRJAMESSUT	15
7.3 PAIKALLISMUSEOHOITAJAN KOULUTUS	15
7.4 MESTARIT JA KISÄLLIT	16
7.5 KAIKILLA ON OIKEUS KOTISEUTUUN – KOHTAAMISIA JA VUOROPUHELUA PAIKALLISKULTTUURIN ÄÄRELLÄ	16
7.6 KORJAUSKLINIKKA – KESTÄVÄN RAKENTAMISKULTTUURIN MAASEUTU	16
7.7 EUROPA NOSTRA FINLAND -PALVELUT	17
8. VIESTINTÄ JA JULKAISUT	17
8.1 VIESTINTÄSTRATEGIAN TOIMINTAOHJELMA	18
8.2 JÄSENViestinnän kehittäminen	18
8.3 KOTISEUTUPOSTI	18
8.4 HILJA-UUTISKIRJE.....	18
8.5 VERKKOSIVUT	18
8.6 KOTISEUTUBLOGI.....	19
8.7 KOTISEUTU-VUOSIKIRJA	19
8.8 SOSIAALINEN MEDIA.....	19
8.9 PAINETTU ESITEMATERIAALI	20
9. TALOUS	20
9.1 LIITON TALOUS JA TAVOITETULOS 2020	20
9.2 TALOUSHALLINNON KEHITTÄMINEN	20
10. TOIMIHENKILÖT JA TOIMISTO	20

1. JOHDANTO

Suomen Kotiseutuliitto on 1949 perustettu kotiseutu- ja kulttuuriperintötyön keskusjärjestö ja kotiseututyön edunvalvoja – maamme suurin kulttuurialan kansalaisjärjestö. Liitto palvelee jäseniään ja kehittää jäsenistön osaamista ja toimintavalmiuksia.

Vuonna 2020 liitto toteuttaa tarkoitustaan sääntöjensä mukaan. Kotiseututyön keskusjärjestönä, kansalaisjärjestönä ja valtakunnallisena edunvalvojana liiton tarkoitus on:

- vahvistaa kotiseututietoisuutta,
- edistää moniarvoista kansallista kulttuuria ja sen arvostusta paikallisten ja alueellisten piirteiden pohjalta,
- kehittää monimuotoista kotiseutu- ja kulttuuriperintötyötä kaupungeissa, kunnissa ja maakunnissa,
- tukea paikallista ja alueellista omatoimisuutta ja kotiseutuhenkeä sekä
- toimia ja vaikuttaa kotiseututyön tavoitteiden toteuttamiseksi yhteiskunnan päätöksenteossa.

Liitto vastaa jäsenistöstä tulleeseen pyyntöön vahvistaa kentän yhtenäisyyttä ja ääntä edelleen. Keskusjärjestö kokoaa kentän yhteen – ilman keskusjärjestöä kotiseutuliike ei olisi yhtenäinen liike, eikä liikkeellä olisi kuuluvaa ääntä.

Vuonna 2020 toiminnan keskiössä ovatkin jäsenistön kuuleminen sekä jäsenpalveluiden ja -viestinnän kehittäminen, uuden strategian laatiminen jäsenistöä kuullen, kotiseutupäivien kehittäminen, maakunnallisten kokousten kehittäminen sekä sähköiseen taloushallintoon siirtyminen. Toiminnassa korostuvat lisäksi lukuisat laajat yhteiskunnalliset hankkeet. Jo nyt katse kääntyy myös vuoteen 2024, jolloin Suomen Kotiseutuliitto täyttää 75 vuotta.

Vuosikokous antoi Tuusulassa 9.8.2019 julkilausuman otsikolla *Se mikä on hyvää, vanhenee, muuntuu ja kehittyy – vain huono ei vanhene, vaan katoaa*. Siinä liitto muistuttaa, että identiteettiämme ja alueiden vetovoimaa vahvistava kulttuuriperintötyö vaatii taloudellista tukea valtiolta ja kunnilta. kotiseutuliitto.fi/jarjesto/edunvalvonta

Vuosikokous valitsi lähiajan toiminnalle seuraavat päälinjat: Kotiseutuliiton jäsenistön tukeminen teemoina kulttuurisesti monimuotoinen Suomi ja suomalaisuus sekä osallisuuden vahvistaminen.

Hallitus perusti vuosille 2019–2020 jaostoja, joiden tehtävänä on valmistella ja tehdä aloitteita liiton toiminnan kehittämiseksi. Jaostot toimivat liiton ja ympäröivän yhteiskunnan ja eri toimijoiden välisenä yhdyssiteenä, ja niiden työtä tuodaan vahvasti esille myös liiton viestinnässä. (ks. luku 4.6)

Lisäksi liitto valmistautuu olemaan mukana valtion kulttuuriperintöstrategian laatimistyössä sekä hallitusohjelmassa mainitussa kulttuuritilojen saatavuuden ja saavutettavuuden selvityksessä.

Mahdollisuuksien mukaan käynnistetään Kotiseutuliiton arkistoaineiston sähköisen hallinnan suunnittelu.

2. STRATEGIATYÖ JA SUURET HANKKEET VUONNA 2020

2.1 Strategia vuoteen 2030

Kotiseutuliiton uusi strategia valmistuu keväällä 2020. Strategiassa määritellään liiton toiminnan tavoitteet ja niihin tähtäävät toimenpiteet. Strategiatyö käynnistyi 2019 hallituksen, puheenjohtajien ja henkilökunnan strategiapäivällä, jossa arvioitiin järjestön nykytilaa ja luotiin vaihtoehtoisia tulevaisuudennäkymiä. Strategian jatkovalmistelua varten hallitus nimesi työryhmän (ks. luku 4.6). Valtuusto kävi lähetekeskustelun toukokuussa 2019 ja kommentoi strategialuonnosta joulukuussa 2019. Alkuvuodesta 2020 toteutetaan kysely, jossa jäsenet voivat ottaa kantaa strategiaan.

2.2 Kotiseutupäivien kehittäminen

Valtakunnallisten kotiseutupäivien kehittämistyöryhmä aloitti työnsä alkuvuonna 2019. Syksyllä 2019 toteutettiin kehittämiskysely. Kyselyn avulla koottiin tietoa kotiseutupäiville osallistuneilta sekä heiltä, jotka eivät (vielä) ole osallistuneet päiville. Lisäksi toteutettiin kysely 2013-2019 kotiseutupäivien järjestäjille. Toimintavuonna 2020 molempien kyselyjen tuloksia analysoidaan ja vedetään yhteen, mahdollisuuksien mukaan oppilaitosyhteistyöllä. Tarkoituksena on kehittää Valtakunnallisia kotiseutupäiviä entistä kävijäystävällisemmiksi ja auttaa paikallisia järjestäjiä onnistumaan tapahtuman järjestämisessä.

2.3 Mestarit ja kisällit -suurhankkeen päätösvuosi

Lapset, nuoret ja eläkeikäiset kohtaavat toiminnallisessa Mestarit & kisällit -hankkeessa, jossa yhteisen tekemisen kautta tutustutaan moninaiseen suomalaiseen kulttuuriin, tapoihin, omaan kotiseutuun ja paikallisiin kulttuurikohteisiin. Toimintaa toteutetaan paikallisyhdistyksissä ja muissa kotiseututyötä tekevissä organisaatioissa. Kotiseutuliitossa koordinoidaan, neuvotaan ja viestitään toiminnoista. Hanketta toteutetaan valtakunnallisesti kesään 2020 asti. Toimintavuoden alkaessa mukana on 23 toimijaa 11 maakunnassa. Verkosto kasvaa koko hankkeen ajan. Tavoitteena on, että osallistava, ylisukupolvinen tapa toimia juurtuu pysyväksi kotiseututyön toimintamalliksi.

2.4 Jäsenpalveluiden ja jäsenviestinnän kehittäminen

Vuoden 2019 lopulla laaditaan jäsenkysely viestinnän kehittämisestä, ja sen tulosten perusteella suunnitellaan toimia vuodelle 2020. Vuonna 2020 toteutetaan laaja jäsenkysely, jossa kartoitetaan jäsenkentän toimintaa ja selvitetään jäsenistön rakennetta, vahvuuksia ja tuen tarpeita. Kyselyn perusteella suunnitellaan liiton tulevia jäsenkoulutuksia ja muuta jäsenoimintaa.

2.5 Talous- ja kokoushallinnon kehittäminen

Vuoden 2020 aikana kehitetään liiton digitaalista kokoushallintoa ja siirrytään sähköiseen taloushallintoon. Tarkemmin, ks. luku 9.2.

3. JÄSENISTÖ

Suomen Kotiseutuliiton jäsenmäärä on kasvanut runsaasti viime vuosien aikana. Toimintavuoden aikana jatketaan jäsenhankintakampanjoita. Tavoitteena on, että jäsenmäärä jatkaa kasvuaan. Erityisesti pohditaan kuntajäsenten roolia, tavoitteena uusien kuntien saaminen jäseniksi.

www.kotiseutuliitto.fi/jasenille

3.1 Kunniajäsenet

Liitolla on toimintavuoden alkaessa 7 kunniajäsentä: kasvatustieteen tohtori h.c. Eeva Ahtisaari, professori Pekka Laaksonen, professori Aarne Laurila, ministeri Jaakko Numminen, professori Veijo Saloheimo, filosofian tohtori h.c. Markku Tanner ja akateemikko Päiviö Tommila.

3.2 Yhteisöjäsenet

Kotiseutuliitolla on toimintavuoden 2020 alkaessa 847 yhteisöjäsentä. Jäsenkunnan kivijalan muodostavat paikallisyhdistykset, kuten kotiseutu-, kaupunginosa- ja kyläyhdistykset, museoyhdistykset sekä kulttuuriseurajat ja -säätiöt. Myös 101 kuntaa muodostavat merkittävän jäsenkokonaisuuden. Lisäksi liiton jäsenenä on valtakunnallisia järjestöjä, alueellista järjestöjä sekä maakuntien liitot ja Suomen Kuntaliitto.

3.3 Kannattajajäsenet eli Kotiseutuklubi

Liitolla on toimintavuoden alkaessa 220 kannattajajäsentä, jotka muodostavat Kotiseutuklubin jäsenistön. Tavoitteena on, että Kotiseutuklubiin liittyy toimintavuoden aikana 20 uutta henkilöä.

Klubilaiset saavat kaiken liiton julkaiseman jäsenmateriaalin, sekä alennuksia niin liiton kuin Suomalaisen kirjallisuuden seuran julkaisuista. Lisäksi klubin jäsenille järjestetään vuosittainen Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä, vuonna 2020 Kokkolassa. Eduista ja tapahtumista kerrotaan klubikirjeissä.

4. HALLINTO

Liiton luottamushenkilöhallinto on kolmiportainen. Korkeinta päätösvaltaa käyttää vuosikokous, johon jäsenyhdistykset nimeävät äänivaltaiset edustajansa. Päätöksenteon avoimuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Toimintavuoden aikana kehitetään sähköistä kokouskäytäntöä, palvelemaan etenkin jaostojen, työryhmien ja hallituksen työtä.

4.1 Vuosikokous

Suomen Kotiseutuliiton sääntömääräinen vuosikokous pidetään 14.8.2020 Valtakunnallisten kotiseutupäivien yhteydessä Kokkolassa. Vuosikokous valitsee Kotiseutuliitolle valtuuston, joka päättää liiton toiminnan strategisesta suunnittelusta ja seurannasta.

4.2 Valtuuston jäsenten vaali ja valmisteluvaliokunta

Valtuuston vaalivaliokunta koostuu perinteiseen tapaan valtuustopaikan viimeisimpinä jättäneistä maakuntien edustajista. Vuodelle 2020 valtuuston vaalin valmisteluvaliokuntaan nimettiin Irja-Kaisa Lakkala, Helena Partanen, Marja Virpi ja Heli-Maija Voutilainen. Puheenjohtajaksi nimettiin Irja-Kaisa Lakkala. Keväällä 2020 järjestetään valtuuston ehdokasasettelua varten kokoukset niissä maakunnissa, joissa on erovuoroisia valtuutettuja. Valmisteluvaliokunta tekee vuosikokoukselle esityksen valtuuston kokoonpanosta maakunnallisten kokousten esitysten pohjalta.

4.3 Valtuusto

Valtuuston kevätkokous pidetään toukokuussa 2020 Oulussa ja syyskokous marras-joulukuussa 2020 Helsingissä. Valtuustossa on 30 edustajaa sekä puheenjohtaja. Valtuutetut edustavat liittoa omissa maakunnissaan. Viisi valtuutetuista on asiantuntijajäseniä, jotka edustavat liiton toiminnan kannalta keskeisiä aloja. Tällä hetkellä asiantuntijajäsenten edustamat alat ovat kulttuurien tutkimus, kotiseutuarkistot ja arkistoala sekä kaupunkikehitys, lisäksi maakuntien liitoilla ja Kuntaliitolla on asiantuntijaedustus valtuustossa. Valtuuston puheenjohtaja on Janne Vilkuna.

4.4 Hallituksen vaalivaliokunta

Valtuusto valitsee 2020 kevätkokouksessaan keskuudestaan hallituksen vaalivaliokunnan, joka tekee esityksensä vuoden 2021 hallituksen kokoonpanosta valtuuston syyskokoukseen.

4.5 Hallitus

Valtuusto valitsee liiton hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet erovuoroisten tilalle. Esityksen vuoden 2020 hallituksen kokoonpanosta tekee valtuuston vuoden 2019 kevätkokouksen asettama valintatoimikunta joulukuussa 2019. Hallitus vastaa liiton toiminnan operatiivisesta suunnittelusta, taloudesta ja seurannasta. Hallitus kokoontuu vuoden aikana 7–9 kertaa. Hallitus voi kokoontua myös sähköisesti. Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat osallistuvat työskentelyyn puhevaltaisina. Hallituksen puheenjohtaja on Sampo Suihko.

4.6 Jaostot, työryhmät ja neuvottelukunnat

Hallitus asettaa avukseen jaostoja, työryhmiä ja neuvottelukuntia, joiden tehtävänä on valmistella ja tehdä aloitteita liiton toiminnan kehittämiseksi. Samalla ne toimivat liiton ja ympäröivän yhteiskunnan ja eri toimijoiden välisenä yhdyssiteenä.

Päälinjajaosto

Puheenjohtaja Sampo Purontaus (Kotiseutuliiton hallitus), jäsenet: Hanna-Kaisa Siimes (Helsingin kaupunginosayhdistykset ry), Henna Mitrunen (Kotiseutuliiton valtuusto), Tarja Hautamäki (Pohjanmaan liitto), Anne-Maija Laukas (Kotiseutuliiton valtuusto) ja Markku Mattila (Siirtolaisuusinstituutti). Jaoston sihteeri: Liisa Lohtander.

Edunvalvontajaosto

Puheenjohtaja Sampo Suihko (Kotiseutuliiton hallitus), jäsenet: Janne Vilkuna (Kotiseutuliiton valtuusto), Kirsti Kovanen (Kotiseutuliiton hallitus), Kristiina Syrjäsuo (Kotiseutuliiton hallitus), Riitta Vanhatalo ja Liisa Lohtander. Jaoston sihteeri: Anna-Maija Halme.

Kaupunkityön jaosto

Puheenjohtaja Tuula Salo (Porvoo), jäsenet: Riina Koivisto (Vantaa), Juhana Päivärinta (Espoo), Marketta Suontausta (Hämeenlinna), Kristiina Syrjäsuo (Turku) Pirjo Tulikukka (Helsinki) sekä Riitta Vanhatalo. Jaoston sihteeri: Liisa Lohtander.

Kotiseutupäivien kehittämistyöryhmä

Puheenjohtaja Teppo Ylitalo (Kotiseutuliiton hallitus), jäsenet: Jorma Hämäläinen (Kotiseutuliiton hallitus), Eliisa Jäntti (Kotiseutuliiton valtuusto), Anne-Maija Laukas (Kotiseutuliiton valtuusto), Kristiina Syrjäsuo (Kotiseutuliiton hallitus). Työryhmän sihteeri: Liisa Lohtander

Strategiatyöryhmä

Kotiseutuliiton hallituksesta Sampo Suihko, Sampo Purontaus ja Tuula Salo. Liiton toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo ja järjestöpäällikkö Liisa Lohtander.

Paikallismuseo- ja arkistotyöryhmä

Puheenjohtaja: professori Janne Vilkuna. Jäsenet: johtaja Vuokko Joki (Kansallisarkisto), toiminnanjohtaja Hanna Järviluoma (Kotiseutuliiton valtuusto), erityisasiantuntija Marianne Koski (Museovirasto), tutkija Eero Salmio (Helsingin kaupunginmuseo/Keski-Uudenmaan maakuntamuseo) sekä Kotiseutuliitosta Riitta Vanhatalo ja Liisa Lohtander. Työryhmän sihteeri: Jonina Vaahtolammi.

Sijoitustyöryhmä

Hallituksen jäsen Jorma Hämäläinen sekä Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo ja talouspäällikkö Paula Hirvonen-Graeffe.

Seurantaloasiain neuvottelukunta ja sen alainen työvaliokunta

Neuvottelukuntaan kuuluu seurantaloja ylläpitävien yhdistysten keskusjärjestöjen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön, ympäristöministeriön, Suomen Kuntaliiton ja Museoviraston edustajat. Neuvottelukunnan puheenjohtajan asettaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Neuvottelukunta tekee Kotiseutuliiton hallitukselle esityksen vuosittaisesta seurantalojen korjausavustusten jakamisesta. Neuvottelukunnan työvaliokunnan puheenjohtajana toimii Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja. Ks. luku 6.

4.7 Kotiseudulle-keräys

Kotiseutuliiton käynnistämää työtä Kotiseutusäätiön perustamiseksi jatketaan. Varainhankintaa toteutetaan Kotiseudulle-keräyksellä. Valtakunnallisesti toimivan säätiön missio on suomalaisen identiteetin ja paikallisen kotiseututyön tukeminen. www.kotiseudulle.fi

5. JÄRJESTÖ- JA JÄSENTOIMINTA

5.1 Lausunnot ja edunvalvonta

Liitto toimii asiantuntijana ja jäsenistönsä edunvalvojana kotiseututyöhön, paikallisuuteen ja kulttuuriperintöön liittyvissä kysymyksissä. Liitto tekee omaehtoisesti tai yhteistyössä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa julkiselle vallalle aloitteita omaa alaansa koskevissa, toimenpiteitä vaativissa kysymyksissä.

Liitto osallistuu kannanotoillaan yhteiskunnan kehityksen suunnasta käytävään keskusteluun. Toimintavuoden aikana seurataan edelleen mm. maakuntauudistusta ja kuntarakennekehitystä ja sitä, miten ne vaikuttavat jäsenyhdistysten toimintaympäristöön. Liiton näkökulmia kuntaliitosten kulttuurisista vaikutuksista ja maakuntauudistuksesta välitetään kunta- ja järjestökenttään.

Liitto antaa siltä pyydetty lausunnot ja pyrkii siihen, että se kutsutaan jo eri valmisteluelinten jäseneksi sen intressialueilta. Liitto toimii lausunnonantajana Valtioneuvoston kanslialle kotiseutuneuvoksen arvonimeä varten. Liitto antaa lausuntoja ja kommentoi kotiseututyön sektorilla tapahtuvaa kehitystä omilla viestintäkanavillaan ja muussa mediassa.

Suomen Kotiseutuliitolla on toimivat yhteydet liiton toimialaan kuuluviin ministeriöihin ja keskusvirastoihin sekä valtakunnallisiin järjestöihin. Liitto informoi tarpeen mukaan eduskuntaa toiminta-alueensa asioista.

5.2 Koulutustoiminta

Maakunnalliset tilaisuudet (ks. luku 5.5) ovat vuosittainen kohtaamistilaisuus liiton jäsenille, toimihenkilöille ja luottamushenkilöille. Tilaisuuksiin kutsutaan vuosittain eri alojen asiantuntijoita opastamaan jäsenistöä kotiseututyön ajankohtaisiin teemoihin liittyvissä kysymyksissä.

Koulutus paikallismuseotoimijoille

Useamman vuoden kestänyt koulutuskierrös päättyy vuonna 2020. Ks. luku 7.3.

Koulutus kotiseutuarkistotoimijoille

Pyritään löytämään rahoitusta arkistopuoleen suuntautuvaan ja tietosuojaan painottuvaan koulutukseen, jota ryhdytään suunnittelemaan heti rahoituksen selvittyä.

5.3 Jäsenedut ja -palvelut

Kotiseutuliiton työn ja toiminnan päämääränä on jäsenistön palveleminen ja jäsenkentän toimintavalmiuksien parantaminen. Myös erillisiä jäsenetuja ja -palveluita kehitetään kuitenkin jatkuvasti. Jäsenedut ja jäsenpalvelut on koottu verkkoon: www.kotiseutuliitto.fi/jasenille.

Toimintavuonna panostetaan jäsenetujen käyttöönoton helpottamiseen ja tunnettuuden lisäämiseen. Kotiseutuliiton uusimpia jäsenetu on vuonna 2016 lanseerattu verkkosivupalvelu, jossa jäsenet saavat omat, graafiselta ilmeeltään modernit ja mobiiliyhteensopivat verkkosivut. Sivustopohjan käyttöönotto on jäsenille ilmainen. Käyttöönoton jälkeen vuosimaksu on 90 e + alv / vuosi. Lisätiedot: www.kotiseudut.fi.

Jäsenedut

- Jäsenmateriaali, vuosikirja ja Kotiseutuposti-lehti
- Hilja-uutiskirje ja sähköinen Kotiseutuposti sähköpostitse
- Tuotteet ja julkaisut jäsenhintaan
- Jälleenmyyntioikeus liiton myyntituotteisiin
- eMuseo-mobiiliopastesovellus kotiseutu- ja muille paikallismuseoille, www.emuseo.fi
- Verkkosivut yhdistyksille ja henkilöjäsenille www.kotiseudut.fi-palvelussa
- 20 % ale jäsenrekisteristä (alle 100 jäsenen yhteisöille ilmainen), sis. mm. verkkolaskutus
- Etuja uuden yhdistyksen perustamiseen (mallisäännöt, ilmainen rekisteröinti)
- Mahdollisuus käyttää Kotiseutuliiiton toimistoa kokouksiin maksutta
- Kutsut liiton tilaisuuksiin, koulutuksiin, seminaareihin ja kotiseutupäiville
- Yhteistyöpalaverit ja alueellinen yhteistyö
- Huomionosoitukset jäsenyhdistysten jäsenille (ansiomerkit, ansiomitalit)
- Oikeus rekisteröidä yhdistyksen seurantalot www.seurantalot.fi-palveluun.

Jäsenpalvelut

Jäsenpalveluita ovat mm. edunvalvonta, yhdistystoiminnan neuvonta, koulutustoiminta, seurantalosten korjausneuvonta, tiedotuspalvelut, tietopalvelut sekä neuvonta ja opastus järjestötoimintaan. Jäsenet vaikuttavat liiton ja koko kotiseutuliiikkeen tulevaisuuden suuntaan mm. vuosikokouksessa ja maakunnallisissa kokouksissa.

5.4 Valtakunnalliset kotiseutupäivät

72. Valtakunnalliset kotiseutupäivät järjestetään Keski-Pohjanmaalla Kokkolassa 13.-16.8.2020 teemalla *Perintö on voimaa – tradition är styrka*. Päivien pääjärjestäjänä toimii Kokkolan kaupunki yhteistyössä Kotiseutuliiiton kanssa. Samana vuonna Kokkolan kaupunki täyttää 400 vuotta.

Vuoden 2021 järjestyksessään 73. Valtakunnalliset kotiseutupäivät juhlietaan puolestaan Oulussa Pohjois-Pohjanmaalla.

Neuvotteluja vuosien 2022-2024 kotiseutupäivistä on myös jo käyty.

5.5 Maakunnallinen kotiseututoiminta

Hyvät edellytykset maakunnalliseen toimintaan on vuosikaudet tarjonnut maakuntien liittojen kuuluminen Kotiseutuliiiton jäsenkuntaan. Kotiseutuliiitto on edelleen kehittänyt maakuntien liittojen kanssa liiton jäsenyhdistysten ja kuntajäsenten välistä yhteistyötä mm. valtuustonsa vaalin valmistelemiseksi alueittain. Myös koulutustoiminnassa alueellisuus otetaan aina huomioon.

Kaikkien maakuntien liittojen kulttuurivastaavat kutsutaan yhteiseen vuosittaiseen tapaamiseen alkuvuodesta. Viime vuosina on pyritty järjestämään myös toinen yhteinen keskustelutilaisuus maakuntien liittojen ja opetus- ja kulttuuriministeriön edustajien kanssa.

Kotiseutuliiitto järjestää keväisin 10–12 maakunnallista kokousta yhteistyössä maakuntien liittojen kanssa. Maakunnallisiin kokouksiin kutsutaan kaikki kyseisen maakunnan jäsenyhteisöt sekä alueen luottamushenkilöt keskustelemaan ajankohtaisista asioista ja valitsemaan maakunnan ehdokas liiton valtuustoon. Tilaisuuksien yhteydessä on myös kotiseututyön ajankohtaisiin osa-alueisiin liittyviä koulutuksellisia puheenvuoroja.

Maakuntien liittojen lisäksi liiton jäsenistöön kuuluu myös kotiseututyön aluejärjestöjä ja muita alueellisesti toimivia yhteisöjä, joiden työtä pyritään tukemaan maakuntatasolla.

Maakunnallisten kokousten kehittäminen

Kuntaliiton ja maakuntien liittojen maakuntapäivillä on monia samanlaisia tavoitteita kuin Kotiseutuliiton maakunnallisilla kokouksilla. Selvitetään mahdollisuutta hyödyntää synergiaa järjestämällä liiton maakunnalliset kokoukset yhteistyössä sekä maakuntien liittojen että Kuntaliiton kanssa.

5.6 Paikallistoiminta

Kotiseututyön painopiste on paikallistasolla, jossa liiton jäsenyhdistykset ja jäsenkunnat omine verkostoineen toimivat. Kuntaliitokset ja toimintaympäristön muutokset ovat lisänneet paikallisten identiteettien esiintuomista ja vahvistamistarvetta, mikä on tarjonnut liiton jäsenkunnalle tehtävää.

Liiton henkilökunta ja luottamushenkilöt hoitavat aktiivisesti yhteyksiä jäsenyhteisöihin. Liiton toimisto vastaanottaa jäsenyhteisöiltä ja eri kotiseututyötä tekeviltä laitoksilta kotiseutujulkaisuja. Useat jäsenyhteisöt lähettävät myös omat tiedotuslehtensä liiton toimistoon.

Suomen Kotiseutuliitto korostaa jatkossakin kotiseututyön merkitystä paikallisidentiteettien ja yhteisöllisyyden ylläpitäjänä.

- Liitto lisää yhteistyötä laajalla alueella toimivien yhdistysten, seudullisten yhteenliittymien ja kaupunginosayhdistysten liittojen kanssa tavoitteena hyvien toimintojen innovointi ja työmallien välittäminen kentälle.
- Liitto tukee uusien yhdistysten perustamista mm. neuvomalla ja tarjoamalla mallisäännöt yhdistysten käyttöön.
- Liitto auttaa paikallisyhteisöjä edistämään monipaikkaisten asujien, maassamuuttajien ja maahanmuuttajien mahdollisuutta osallistua kotiseudun kehittämiseen ja kotiseututoimintaan.
- Liitto kannustaa ja tukee paikallisyhdistyksiä ottamaan kantaa ja vaikuttamaan kotiseudun kehittämiseen ja mm. kotiseutukasvatukseen alueensa kouluissa.
- Liitto kehittää edelleen toimintamallia, miten valtuutetut toimivat alueellaan tiedottaen Kotiseutuliiton ajankohtaisista asioista sekä vahvistaen jäsenten ja keskusjärjestön välistä yhteenkuuluvuutta
- Liitto tiivistää kentän paikallisen ja valtakunnallisen toiminnan yhteyttä viestinnän ja vuorovaikutuksen keinoin.

5.7 Tunnustuksenosoitukset

Kotiseututyön ansiomitali on liiton myöntämistä tunnustuksenosoituksista korkein. Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä jaettavat mitalit myöntää Kotiseutuliiton hallitus jäsenyhteisöjen esityksestä.

Liitto jatkaa *Kotiseutuliiton ansiomerkkien* välittämistä jäsenyhteisöille. Hopeisista ja kultaisista ansiomerkeistä päättää Kotiseutuliiton hallitus, pronssisesta päättää jäsenyhteisön oma hallitus.

Jäsenyhteisöt voivat tilata liiton *standaaria eli pienoislippua* jäsentensä palkitsemiseksi tai huomionosoitukseksi kotiseututyössä ansioituneille oman harkintansa mukaan. Lisäksi jäsenyhteisöt voivat tilata hopeisesta ansiomerkistä mukailtua hopeista *kaulariipusta* lahjaksi. Liitolla on myös hopeoitu *rintamerkki*.

5.8 Palkitsemiset

Vuoden kotiseutuyhdistys

Vuoden kotiseutuyhdistyksen valinnalla tuetaan innovatiivista ja uudistuvaa kotiseututyötä. Palkittavan tulee olla Kotiseutuliiton jäsenyhdistys. Vuoden kotiseutuyhdistys julkistetaan Kotiseutuliiton vuosikokouksessa Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä elokuussa.

Vuoden kaupunginosa

Vuoden kaupunginosan valinnalla halutaan korostaa kaupunginosien ja taajamien aktiivisuuden ja kansalaistoiminnan merkitystä yhteisöllisyyden, viihtyvyyden ja henkisen turvallisuuden rakentajina. Vuoden kaupunginosa julkistetaan vuodesta 2020 alkaen vuosikokouksen sijaan toukokuussa, jotta voittaja pääsee juhlistamaan nimitystä läpi kesäkauden.

Vuoden kotiseututeos

Jo kymmenen vuoden ajan järjestetyn kilpailun tavoitteena on kannustaa kotiseutukirjojen tekijöitä ja tuoda näkyvyyttä paikallista kulttuuria ja historiaa käsitteleville teoksille. Voittaja julkistetaan Turun kirjamesseilla lokakuussa 2020.

Hyvän korjauksen palkinto

Vuonna 2020 jaetaan Seurantaloasiain neuvottelukunnan nimeämälle kohteelle Hyvän korjauksen palkinto.

5.9 Sidosryhmäyhteistyö ja jäsenyydet eri yhteisöissä

Tavoitteenamme on olla paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti vahva verkostoituja ja hyvä kumppani, joka linkittää paikalliset asukkaat ja yhdistykset, eritaustaiset kansalaisyhteiskunnan toimijat, viranomaistahot ja julkisen sektorin. Olemme myös Euroopan tasolla monessa mukana.

Ydinosaamistamme on kulttuuri- ja rakennusperintöön, paikalliseen kehittämiseen ja erilaisiin kumppanuuksiin ja hankkeisiin liittyvä neuvonta ja asiantuntijapalvelut. Keskeistä meille on jäsenistömme osaava toiminta ja osaamisen kehittäminen. Sidosryhmä- ja kumppaniverkostomme täydentävät omaa osaamistamme.

Yhteistyö eri verkostoissa lisää Kotiseutuliiton tietoisuutta ajankohtaisista asioista, mikä puolestaan palvelee koko jäsenistöä. Sidosryhmäyhteistyö mahdollistaa myös jäsenistön tekemän paikallisen kotiseututyön esillä pitämisen.

Kotiseutuliitolla on toimivat yhteydet valtiovaltaan, eri ministeriöihin ja keskusvirastoihin sekä valtakunnallisiin järjestöihin.

Liiton yhteistyö opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on toteutunut erityisesti seurantalosten korjaushankkeissa, kotiseutumuseohankkeissa ja yleisessä kotiseututoiminnan kehitystyössä. Yhteistyö ympäristöministeriön kanssa on tiivistä erityisesti Euroopan kulttuuriympäristöpäivien

yhteydessä. Lisäksi liitto tekee monissa hankkeissa yhteistyötä mm. Museoviraston ja Opetushallituksen kanssa.

Liiton edustajat organisaatioissa ja työryhmissä, joissa liitto on jäsenenä tai joihin on kutsuttu liiton edustaja:

- Elävän perinnön luontorinki (Unescon aineeton kulttuuriperintö), Museovirasto
- Euroopan kulttuuriperintötunnus -ohjausryhmä, Museovirasto
- Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä, ympäristöministeriö
- Europa Nostra Finland ry
- European Heritage Days, Council of Europe ja ympäristöministeriö
- Folklandia kansantanssi- ja musiikkiristeily
- Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE, Valtioneuvosto
- Kulttuuriperintöalan neuvottelukunta, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Käsi- ja Taideteollisuusliitto Taito ry
- Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen sidosryhmäfoorumi, ympäristöministeriö
- Muinaisjäännösten hoidon rinki, Museovirasto
- Pohjola-Norden
- Seurantaloasiain neuvottelukunta, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Suomen Kansallispuukujen Ystävät ry
- Suomen Kylät ry
- Tammenlehvän perinneliitto
- Turun kansainvälisten Kirjamessujen toimikunta
- Uudenmaan Ely-keskuksen kulttuuriympäristöryhmä
- Valtakunnalliset kotiseutupäivät: päätoimikunta ja järjestelytoimikunta
- Viheralan neuvottelukunta VihNe
- Yksityisarkistojen neuvottelukunta, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen -ryhmä, maa- ja metsätalousministeriö

5.10 Kansainväliset yhteydet

Suomen Kotiseutuliitto – The Finnish Local Heritage Federation – on myös kansainvälisesti aktiivinen toimija etenkin Euroopan neuvoston ja Euroopan komission suuntaan.

Kotiseutuliiton järjestöpäällikkö Liisa Lohtander on Suomen edustaja Euroopan neuvoston ja Euroopan komission European Heritage Days (EHD) -ohjelmassa ja toimii ohjelman kansallisena koordinaattorina. EHD on Euroopan neuvoston laajin ja pitkäikäisin kulttuuriohjelma ja neuvosto johtaa ohjelmaa yhteistyössä Euroopan komission kanssa. Kansallinen koordinaattori pitää pitkin vuotta tiiviisti yhteyttä muiden maiden edustajiin sekä osallistuu kansainvälisiin koulutuksiin ja kokouksiin. Suomen EHD eli Euroopan Kulttuuriympäristöpäivät on esitelty luvussa 7.1.

Kotiseutuliitto on jäsen Europa Nostra -kulttuuriperintöjärjestössä, ja aktiivinen erityisesti Europa Nostra Finland -maaedustuston kautta, jonka toimisto on liiton toimiston yhteydessä. Kotiseutuliitolla on edustaja Europa Nostra Finlandin hallituksessa. Europa Nostra tekee läheistä yhteistyötä Euroopan unionin, Euroopan neuvoston ja Unescon kanssa. Europa Nostra mm. jakaa EU:n kulttuuriperintöpalkinnot oman kulttuuriperintöpalkinto-ohjelmansa yhteydessä sekä valitsee joka toinen vuosi seitsemän uhanalaisinta eurooppalaista kulttuuriperintökohdetta.

Liitolla on edustaja myös Museoviraston johtamassa Eurooppalainen kulttuuriperintötunnus -ohjausryhmässä sekä Unescon aineettoman perinnön Luontoringissä. Lisäksi Kotiseutuliitolla on yhteistyötä mm. Ruotsin, Norjan ja Saksan kulttuuriperintöjärjestöjen kanssa. Kotiseutuliitto on mukana myös Unescon aineettoman kulttuuriperinnön työryhmissä Suomessa.

6. SEURANTALOTOIMINTA

Kotiseutuliitto hoitaa opetus- ja kulttuuriministeriön delegoimaa tehtävää jakaa valtionavustuksia, jotka kohdennetaan seurantalojen korjauksiin. Kotiseutuliitto saa vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksen seurantalojen korjausavustusten jakamiseen ja siihen liittyvään neuvontatyöhön. Seurantalojen korjausavustuksia on jaettu viime vuosina noin 1,7 miljoonaa euroa vuosittain.

Kotiseutuliiton työn painopiste on korjausavustusten jako- ja selvitysprosessissa, korjausneuvonnassa sekä avustuksiin sekä korjaamiseen liittyvässä viestinnässä.

6.1 Seurantalotoiminnan vuosi 2020

Toimintavuonna jatketaan Seurantalot.fi-sivuston aktiivista ylläpitoa ja uudistetaan korjausneuvontamateriaalia tarpeen mukaan. Lisäksi tehdään koulutusta yhdessä piirijärjestöjen kanssa, neuvontakäyntejä yksittäisillä taloilla sekä kehitetään yhteistyötä muiden seurantalotoimijoiden kanssa.

Vuonna 2020 jaetaan Hyvän korjauksen palkinto. Seurantalojen laajan ja merkittävän kuva-arkiston digitointia ja piirustusarkiston luettelointia jatketaan.

Valtakunnallista seurantalopäivää vietetään vuosittain syyskuun toisena viikonloppuna samaan aikaan Euroopan kulttuuriympäristöpäivien kanssa. Seurantalotoimijoita kannustetaan osallistumaan päivään ja tekemään tunnetuksi talojen elävää kulttuuriperintöä.

Seurantaloasioiden neuvottelukunnalla alkoi uusi toimintakausi vuonna 2019. Samoin asetettiin uusi neuvottelukunnan alainen työvaliokunta. Neuvottelukunta kokoontuu kaksi kertaa ja työvaliokunta noin 4 kertaa vuoden aikana.

Seurantaloasiain neuvottelukunta on tehnyt kulttuuriympäristösitoumuksen osana kulttuuriympäristöstrategian toteuttamista omalta osaltaan.

Neuvottelukunnalle ja seurantalojen korjausavustusten jakamiselle sekä neuvonnalle laaditaan oma toimintasuunnitelma.

6.2 Seurantaloaineiston digitointihanke

Vuonna 2019 aloitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön erillisavustuksella seurantaloaineistojen käytettävyyttä ja saavutettavuutta parantava hanke. Hankkeessa aloitettiin seurantaloavustusten hakujärjestelmän kehittäminen ja seurantaloaineistojen säilytyksen, digitoinnin sekä saavutettavuuden kehittäminen.

Hanketta jatketaan vuonna 2020, mikäli sille saadaan rahoitus.

7. HANKKEET JA PROJEKTIT

Liitolla on sekä ulkoa rahoitettuja yhteistyöhankkeita että sisäisiä järjestön kehittämishankkeita. Järjestön kehittämishankkeita on esitelty edellisissä luvuissa, ja niitä ovat liiton strategiatyö, Valtakunnallisten kotiseutupäivien kehittäminen, maakunnallisten kokousten kehittäminen, sähköisen taloushallinnon kehittäminen jäsenviestinnän ja -palveluiden kehittäminen sekä seurantalojen korjausavustukseen liittyvä digitaalisen aineistonhallinnan hanke.

Alla on esitelty liiton yhteistyöhankkeet.

7.1 Euroopan kulttuuriympäristöpäivät

Euroopan kulttuuriympäristöpäivät on jokasyksyinen tapahtuma, joka aktivoi ihmisiä toimimaan oman kulttuuriympäristönsä ja -perintönsä omaleimaisuuden puolesta ympäri koko Euroopan. Suomessa tapahtumat keskittyvät vuosittain syyskuun toiseen viikkoon.

Vuonna 2020 päiviä juhlietaan otsikolla *Kasvun paikat (Heritage and Education)*. Keskiössä on elinikäinen oppiminen, koulutus, sivistys ja tähän teemaan liittyvät paikat, tarinat ja ilmiöt. Tapahtumanjärjestäjät voivat lähestyä teemaa omista lähtökohdistaan nostaen esiin kulttuuriperinnön ja -ympäristön eri osa-alueita alueiltaan. Kotiseutuliitto haastaa kaikki jäsenensä järjestämään tapahtuman omalla alueellaan syyskuussa 2020. Tapahtuma voi olla kävelykierros, näyttely, talkoot tai muu tapa, jolla yhdistyksen ja koko yhteisön lähiympäristö ja/tai alueelle ominainen kulttuuriperintö tuodaan esille.

Euroopan kulttuuriympäristöpäiviä koordinoidaan Kotiseutuliitossa. Kotiseutuliitolla on kaksi edustajaa päivien työryhmässä. Liitto tekee vuosittain ympäristöministeriön kanssa erillisen sopimuksen, jonka mukaisesti päivien järjestely-, tiedotus- ja raportointivastuu on Kotiseutuliitolla, ja johon se saa rahoituksen ympäristöministeriöltä. Hankkeen kansainvälisestä osiosta ks. luku 5.10. Hankkeen materiaali on osoitteessa www.kulttuuriymparistopaivat.fi.

7.2 Turun Kansainväliset Kirjamessut

Turun Kansainväliset Kirjamessut järjestetään vuosittain lokakuun alussa. Suomen Kotiseutuliitto oli mukana perustamassa messuja 1980-luvun lopulla, ja messut pidettiin ensimmäisen kerran syksyllä 1990. Kotiseutuliitto on edelleen mukana kirjamessujen toimikunnassa ja suunnittelee ja ehdottaa messuille ohjelmaa joka vuosi, myös tänä toimintavuonna.

7.3 Paikallismuseoohoitajan koulutus

Kotiseutuliitto toteutti 2018-2019 paikallismuseotoimijoille maakunnallisen koulutuskierroksen kautta maan. Tavoitteena on, että koulutuksen jälkeen vähintään 200 paikallismuseotoimijaa hallitsee paikallismuseonhoidon perusteet. Koulutus vahvistaa ja jakaa olemassa olevaa osaamista ja onnistumisia, innostaa jatkamaan omaa vapaaehtoistyötä ja auttaa löytämään oman museon ja sen kokoelman identiteetin. Vuoden 2020 alussa koulutuksen aineistoista tuotetaan sisältöjä liiton

tietopankkiin hyödyttämään paikallismuseoita myös tulevaisuudessa. Hankkeen päärahoittaja on opetus- ja kulttuuriministeriö.

7.4 Mestarit ja kisällit

Lapset, nuoret ja eläkeikäiset kohtaavat toiminnallisessa Mestarit & kisällit -hankkeessa, jossa yhteisen tekemisen kautta tutustutaan moninaiseen suomalaiseen kulttuuriin, tapoihin, omaan kotiseutuun ja paikallisiin kulttuurikohteisiin. Toimintaa toteutetaan paikallisyhdistyksissä ja muissa kotiseututyötä tekevissä organisaatioissa – Kotiseutulitossa koordinoidaan, neuvotaan ja viestitään toiminnoista.

Hankkeessa tuodaan moniäänisyyttä kotiseututyöhön ja autetaan paikallisia toimijoita nostamaan eri-ikäiset omien kotikulmien asiantuntijat kokijoista tekijöiksi. Mestarin ja kisällin rooli on vastavuoroinen: eri sukupolvien edustajat saavat vaikuttaa toimintaan, milloin vanhoista tai uusista perinteistä oppien, milloin toisille omia taitojaan opettaen.

Hanketta toteutetaan valtakunnallisesti kesään 2020 asti. Toimintavuoden alkaessa mukana on 23 hankkeeseen sitoutunutta toimijaa 11 maakunnassa. Tekijäjoukkoa kasvatetaan koko hankkeen ajan, viestitään moninaisista toiminnoista ja luodaan yhteistä eri-ikäisten kanssa kotiseututyötä tekevien verkostoa ja yhteisiä toiminnan periaatteita. Tavoitteena on, että osallistava, ylisukupolvinen tapa tehdä paikallistoimintaa jää elämään kotiseututyön kentälle. Rahoittaja on Suomen Kulttuurirahasto.

7.5 Kaikilla on oikeus kotiseutuun – kohtaamisia ja vuoropuhelua paikalliskulttuurin äärellä

Vuonna 2019 alkaneessa Kaikilla on oikeus kotiseutuun -hankkeessa selvitetään, miten kotiseutu- ja kaupunginosayhdistykset voivat antaa tukea kotoutumiseen ja miten uudet asukkaat ja uudet suomalaiset toivotetaan tervetulleiksi yhdistyksiin. Samalla pohditaan, millaista on asukaslähtöinen kotoutuminen. Hanke toteutetaan Espoossa. Hankkeessa luodaan kohtaamisia maahanmuuttajien sekä espoolaisten yhdistystoimijoiden kesken. Osallistujat voivat itse vaikuttaa toiminnan sisältöön sen mukaan, mikä kullakin alueella kiinnostaa ja mikä koetaan tarpeelliseksi. Hankkeen tapaamisissa kannustetaan paikalliseen ja rakentavaan vuoropuheluun.

Vuoden 2020 aikana hanke jatkuu ja viedään päätökseen. Yhdistysten, yhteistyötahojen ja kumppaniverkoston kanssa toteutetaan suunnitellut toimenpiteet: mm. verkostotapaamisia, yhteisiä tapahtumia sekä kohtaamisia erilaisen toiminnallisen tekemisen parissa. Hankkeen loppuseminaari järjestetään keväällä 2020. Asukaslähtöistä kotoutumista ja kulttuurisesti monimuotoista kotiseututyötä mallintava kooste julkaistaan sen yhteydessä.

Opetushallituksen rahoittama hanke toteutetaan yhteistyössä Espoon kaupunginosayhdistysten liitto EKYLin, espoolaisten jäsenyhdistysten, Koulutuskuntayhtymä Omnian ja Espoon kaupungin kanssa. Erillisen rahoituksen salliessa vuonna 2020 aloitetaan myös valtakunnallisen selvityksen toteuttaminen kulttuurisesti monimuotoisen kotiseututyön kehittämistä ja tuen tarpeista.

7.6 Korjauskliniikka – Kestävän rakentamiskulttuurin maaseutu

Korjauskliniikka-hanke tarjoaa tietoa, ohjausta ja neuvontaa kestävän kehityksen mukaiseen perinnekorjaamiseen etenkin Päijät-Hämeen alueella. Hankkeessa tuetaan myös alan yritysten

uudistumista. Hankkeen tavoitteena on edistää maaseudun ja maaseututaajamien kestävän kehityksen ja kulttuuriperinnön huomioivaa korjaus- ja täydennysrakentamista sekä tukea alan elinkeinojen uudistumista. Kestävä kehitys, ilmastonmuutos ja kulttuuriperinnön vaaliminen haastaa maaseutualueiden korjaus- ja täydennysrakentajat. Samalla kierto- ja jakamistaloudessa on monia liiketoimintamahdollisuuksia. Hanke jatkuu vuoden 2021 loppuun saakka. Pää toteuttaja: Lahden ammattikorkeakoulu LAMK. Kumppani: Suomen Kotiseutuliitto.

7.7 Europa Nostra Finland -palvelut

Kulttuuriperintöjärjestö Europa Nostran paikallisyhdistys Europa Nostra Finland ry ostaa sihteeripalveluita Suomen Kotiseutuliitolta erillisen sopimuksen mukaisesti. Järjestöllä on oma hallinto ja toimintasuunnitelma. www.europanostra.fi

8. VIESTINTÄ JA JULKAISUT

Liitolle päivitettiin vuonna 2019 uusi tavoitteellinen viestintästrategia ja strategian mukaisesti liiton viestinnässä korostuvat sen arvot: avoimuus, osallisuus, paikallisuus, yhteenkuuluvuus ja kotiseuturakkaus. Vuonna 2020 tavoitteista laaditaan toimintaohjelma (ks. 8.1.).

Liiton vaikuttamisviestintää terävöittämään perustettiin vuonna 2019 edunvalvontajaosto, jonka tehtävä on pitkälti vaikuttajaviestintää (ks. luku 4.6).

Liiton jäsenistöstä kuuluu usein toivomuksia, että kotiseututyön tunnettuus paranisi. Liiton yleistä tunnettuutta lisätään niin mediayhteistyön kuin muunkin yhteistyön avulla, esimerkiksi osallistumalla erilaisiin alan tapahtumiin ja tekemällä uusia avauksia. Nostamalla toimintakenttään liittyviä asioita keskustelun kohteeksi liitto samalla vahvistaa itsestään mielikuvaa asiantuntijaorganisaationa.

Tiedotusvälineitä palvelee aktiivisesti mm. tarjoamalla niille haastateltavia ja juttuaiheita sekä lähettämällä tiedotteita ja artikkeleita ajankohtaisista aiheista ja tapahtumista. Liiton laajan palkinto-ohjelman ja huomionosoitusten pyrkimyksenä on hyvien käytäntöjen jakamisen lisäksi tuoda esiin jäsenten merkittäviä saavutuksia.

Liiton jäsenviestintä ja muu sisäinen viestintä on avointa ja sitä kehitetään jatkuvasti. Sosiaalisessa mediassa jaetaan liiton artikkeleita ja muuta aineistoa. Liitto tarjoaa kotiseutuaktiiveille lukuisia foorumeita, joissa he voivat osallistua keskusteluun. Erityisesti luottamushenkilöitä kannustetaan jakamaan liiton materiaalia eteenpäin omalla toimintakentällään ja osallistumaan tiedon ja kokemusten vaihtoon. Yhdessä olemme paikallisuuden kuuluva ääni.

Liiton hankkeille laaditaan tarpeen mukaan omat viestintäsuunnitelmat.

Alla lueteltujen liiton viestintävälineiden lisäksi tietoa jaetaan omien ja lähellä toimivien organisaatioiden sähköpostilistoilla. Tällaisia ovat mm. Museoposti-lista ja Agricola-historiaverkko.

8.1 Viestintästrategian toimintaohjelma

Liitolle laadittiin vuonna 2019 viestintästrategia *Paikallisuuden kuuluva ääni jäsenistön yhteistyöllä* ja määriteltiin tavoitteet strategian toteuttamiseksi. Vuonna 2020 työtä jatketaan laatimalla konkreettinen toimintaohjelma vision toteuttamiseksi. Vision mukaan liiton täyttäessä 80 vuonna 2029: ”Ihmiset tuntevat kotiseututyön merkityksen ja arvostavat sitä. Kotiseutuliitto jäsenenä on suomalaisten hyvin tuntema ja rakastama organisaatio. Alan harrastajat ja ammattilaiset pitävät työtämme merkittävänä koko Euroopassa. Kun jossain mainitaan liiton arvot: avoimuus, osallisuus, paikallisuus, yhteenkuuluvuus ja kotiseuturakkaus, tulee Kotiseutuliitto mieleen.”

8.2 Jäsenviestinnän kehittäminen

Kotiseutuliitto pyrkii palvelemaan viestinnässään erityisesti omaa moninaista jäsenistöä ja samalla koko toimintakenttää ja suurta yleisöä monipuolisesti. Järjestöllä on käytössä laaja ja eri käyttäjäryhmät kattava valikoima sekä sähköisiä viestintäkanavia että säännöllisesti ilmestyviä painettuja julkaisuja. Sanomamme tavoittaa erilaiset ja eri kanavia käyttävät jäsenet. Palvelemme hyvin myös niitä jäseniä, joilla ei ole käytettävissään kaikkia sähköisiä välineitä.

Liitto hyödyntää jäseniltä vuoden 2019 lopulla sähköisellä lomakekyselyllä keräämäänsä palautetta. Liitto kuuntelee edelleen jäsentensä toiveita viestinnän kehittämiseksi ja jäsenten oman viestinnän tukemiseksi ja ottaa mielellään vastaan rakentavaa palautetta.

8.3 Kotiseutuposti

Vuoden 2020 aikana julkaistaan neljä numeroa Kotiseutuposti-lehteä. Lehti ilmestyy sekä painettuna että sähköisenä. Se tarjotaan jäsenetuna jäsenille ja Kotiseutuklubin jäsenille. Jäsenten jäsenet voivat tilata lehden sähköisen version. Lehden painoversio on tilattavissa myös liittymättä jäseneksi. Lehteä käytetään keskinäisen viestinnän lisäksi liiton ja sen jäsenistön toiminnan esittelemiseen ja liitolle tärkeiden teemojen esiin nostamiseksi. Lehteä jaetaan liiton ja yhteistyökumppaneiden tapahtumissa.

8.4 Hilja-utiskirje

Hilja-utiskirjettä kehitetään jäseniltä loppuvuodesta 2019 kerätyn palautteen perusteella. Vuoden 2020 aikana utiskirje lähetetään sähköpostitse jäsenistölle ja luottamushenkilöille sekä muille kirjeen tilaajille noin kerran kuussa.

8.5 Verkkosivut

Liiton verkkosivusto osoitteessa www.kotiseutuliitto.fi on kattava tietopankki ja arkisto kaikkeen liiton toimintaan. Sivut toimivat myös alustana, jossa julkaistua materiaalia jaetaan eteenpäin uutiskirjeen, sähköisten sähköpostilistojen ja sosiaalisen median kanavien avulla. Sivuilla julkaistaan sekä tietoa liiton toiminnasta ja tapahtumista että uutisartikkeleita ja blogijuttuja. Sivujen kautta on mahdollista antaa palautetta liiton toiminnasta.

8.6 Kotiseutublogi

Kotiseutuliitto avasi vuonna 2018 Kotiseutublogin, jonka tekstit kommentoivat alan ajankohtaisia asioita ja nostavat esiin keskustelunaiheita. Blogi on osoitteessa www.kotiseutuliitto.fi/blogi.

8.7 Kotiseutu-vuosikirja

Vuonna 2019 ilmestyi Kotiseudun 105. vuosikerta, joka julkaistaan sähköisenä vuonna 2020. Toimintavuonna 2020 ei ilmesty uutta vuosikirjaa, mutta vuoden 2021 vuosikirjan toimituskunta aloittaa työnsä.

8.8 Sosiaalinen media

Sosiaalisen median kautta jaetaan tietoa liiton toimintapiiriin kuuluvista asioista ja rakennetaan yhteisöllisyyttä toimijoiden välille.

Facebook

- Facebookista on muodostunut kotiseututoiminnan keskeisin sosiaalisen median kanava, joten on luontevaa, että liitto toimii siellä aktiivisesti ja pyrkii jatkuvasti lisäämään näkyvyyttään kanavalla. Liitolla on pitkälti yli 3000 seuraajaa pääsivustollaan osoitteessa www.facebook.com/Kotiseutuliitto. Facebookissa jaetaan tietoa liiton tapahtumista ja uutisista. Monet liiton tapahtumat videoidaan Facebookiin suorana lähetyksenä kevyellä kalustolla. Sivusto on julkinen ja avoin myös muille kuin Facebookin jäsenille.
- Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä ja Kotiseudulle-keräyksellä on omat sivunsa. Kotiseutupäivien sivulla on yli 1200 seuraajaa www.facebook.com/kotiseutupaivat. Kotiseudulle-keräyksen sivulla on yli 500 seuraajaa www.facebook.com/kotiseudulle.
- Monella yhteistyöhankkeella on oma sivunsa Facebookissa.
- Vuonna 2020 jatketaan Kotiseutuliittolaiset ja Kaupunginosaviestijät -ryhmien ylläpitoa. Kotiseutuliittolaiset on liiton valtuuston ja hallituksen jäsenten ja työntekijöiden porinapaikka. Kaupunginosaviestijät on kaupunkijaoston perustama vapaamuotoinen keskusteluryhmä, joka yhdistää viestinnästä ja viestinnän kehittämisestä kiinnostuneita toimijoita.

Twitter

Suomen Kotiseutuliiton Twitter-tili [@Kotiseutuliitto](https://twitter.com/Kotiseutuliitto) jakaa ajankohtaisia uutisia yli 2000 seuraajalleen. Seurantalot ja Euroopan kulttuuriympäristöpäivillä on myös omat tilinsä [@Seurantalot](https://twitter.com/Seurantalot) ja [@HeritageDaysFI](https://twitter.com/HeritageDaysFI), joita hallinnoidaan liiton toimistosta.

Instagram

Vuonna 2015 käyttöön otettua kuviin keskittyvää sosiaalisen median palvelun käyttöä aktivoidaan. Tili on osoitteessa [instagram.com/kotiseutuliitto](https://www.instagram.com/kotiseutuliitto), seuraajia on yli 1100. Myös osalla liiton hankkeista on käytössään omia Instagram-tiliä.

Flickr

Kuvienjakopalvelu tapahtumien ja hankkeiden kuvamateriaalille [flickr.com/photos/kotiseutuliitto](https://www.flickr.com/photos/kotiseutuliitto). Suurin osa kuvista on jäsenistön vapaassa käytössä kuvatiedot mainiten.

YouTube

Liitos YouTube-videokanavalla julkaistaan mm. merkittävimmät tapahtumien videoinnit. Kotiseutuliiton kanava on osoitteessa [youtube.com/channel/UC8mufVK_4Fs7gIXe3W09HEQ](https://www.youtube.com/channel/UC8mufVK_4Fs7gIXe3W09HEQ).

8.9 Painettu esitemateriaali

Liitolle tehdään vuonna 2020 liiton toiminnasta kertova painettu yleisesite. Hankkeille, tapahtumille ja ilmiöille laaditaan esitteitä tarpeen mukaan.

9. TALOUS

9.1 Liiton talous ja tavoitetulos 2020

Liiton talous perustuu **tuloihin**, jotka muodostuvat seuraavasti:

- valtionapu (40,5 %)
- jäsenmaksutuotot (15 %)
- hankemäärärahat (39,5 %)
- muut tuotot (5 %)

Menot jakautuvat seuraavasti:

- henkilöstökulut (39 %)
- hankekulut (39,5 %)
- toiminta- ja jäsenpalvelukulut (16 %)
- järjestökulut (4 %)
- muut kulut (1,5 %)

Tuloja yhteensä 787 200 euroa.

Menoja yhteensä 787 200 euroa.

Seurantalosten korjausavustustoimintaan eli korjausavustuksiin ja Kotiseutuliiton työhön korjausavustushakemusten käsittelyssä, neuvonnassa ja tutkimuksessa, osoitetaan valtionavustusta kaikkiaan 1 889 000 euroa.

Vuoden 2020 talousarvion mukaan ylijäämää ei kerry. Tavoitetulos ei aiheuta epävarmuutta toiminnan jatkuvuudesta, kun toiminta sopeutetaan myönnettyjen avustusten ja muiden tulojen tasoa vastaavaksi. Tämä tehdään saatujen avustusten mukaan laadittavassa erillisessä käyttötalousarviossa, joka laaditaan vuoden alkupuolella.

Periaatteena pidetään, että liitto ottaa hoitaakseen vain tehtävät, joihin sillä on riittävät resurssit.

9.2 Taloushallinnon kehittäminen

Vuoden 2020 aikana on tavoitteena kehittää liiton digitaalista kokoushallintoa sekä siirtyä sähköiseen taloushallintoon. Taloushallinnon kehittäminen toteutetaan yhdessä liiton käyttämän tilitoimiston kanssa.

Sähköisen taloushallinnon tavoitteena on nopeuttaa ja helpottaa päivittäisiä taloushallinnon työtehtäviä ja muuttaa sisäinen raportointi ja tulosseuranta yhä reaaliaikaisemmaksi.

10. TOIMIHENKILÖT JA TOIMISTO

Kotiseutuliitossa työskentelee kertomusvuoden alkaessa 11 henkilöä, joista 7 vakituisessa ja 4 määräaikaisessa työsuhteessa. Toistaiseksi voimassa olevia tehtäviä on yhteensä 8, joista yhdessä työskentelee sijainen vakituisen työntekijän ollessa palkattomalla vapaalla.

Liiton toiminnanjohtaja on Riitta Vanhatalo.

Toimihenkilöiden yhteystiedot ja tehtäväkuvat ovat seuraavalla sivulla, samoin Kotiseutuliiton toimiston yhteystiedot.

Suomen Kotiseutuliitto

Finlands Hembygdsförbund

Kalevankatu 13 A
00100 HELSINKI
puh. (09) 612 6320, 045 6140 464
toimisto@kotiseutuliitto.fi

www.kotiseutuliitto.fi
www.facebook.com/Kotiseutuliitto
Twitter: @Kotiseutuliitto
Skype: Suomen Kotiseutuliitto

Suomen Kotiseutuliiton henkilökunta

Henkilökunnan sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@kotiseutuliitto.fi

Toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo

puh. (09) 612 63220, 040 733 7033

- Hallinnon johtaminen
- Järjestön kehittäminen
- Sidosryhmäsuhteet
- Vuosikirjan ja Kotiseutupostin päätoimittaja

Taluspäällikkö Paula Hirvonen

puh. (09) 612 63222

- Taloushallinto
- Laskutus
- Palkanlaskenta
- Työterveysasiat

Järjestöassistentti Minna Laitinen

puh. (09) 612 63260, 045 614 0464

- Jäsenrekisteri ja osoitteistot
- Jäsenlaskut, ilmoitusmyynti
- Kotiseutuliiton arkistot

Seurantaloasiat:

Rakennustutkija Lasse Majuri

puh. (09) 612 63221, 046 567 3997

- Seurantalojen korjausavustukset: suunnittelu, hakeminen ja muutokset
- Korjausneuvonta

Hankesihteeri-tiedottaja

Johanna Heikkilä

puh. (09) 612 63223, 046 567 3997

- Korjausavustusten haku ja maksatukset
- Seurantaloasioiden viestintä
- Seurantalot.fi -sivusto

Järjestöpäällikkö Liisa Lohtander

puh. 045 1509 109

- Jäsenyhteydet, -koulutukset ja -palvelut
- Järjestöhallinto
- Toiminnanjohtajan varahenkilö
- European Heritage Days

Viestintäpäällikkö Anna-Maija Halme

puh. (09) 612 63225, 050 440 9411

- Viestintä, mediayhteydet
- ICT-asiat
- Kotiseutupostin toimitussihteeri
- Europa Nostra Finland -yhteistyö

Toimistoassistentti Elina Teikari

puh. (09) 612 63210, 045 6140 464

- Toimistopalvelut
- Tuotemyynti
- Kirjamakasiini ja liiton kirjasto

Hankkeet:

Suunnittelija Jonina Vaahtolammi

puh. (09) 612 63229

- Euroopan kulttuuriympäristöpäivät

Koordinaattori Marika Punamäki

- Kaikilla on oikeus kotiseutuun -hanke

Koordinaattori Maria Talvitie

- Mestarit ja kisällit -hanke